

MIKA: Tuff läsning

Mika består av 70 procent dom och 30 procent upprättelse. Här i början ser vi inte mycket som pekar på upprättelse, räddning eller befrielse. Och därför är det tufft.

Läs Mika 1:1–2.

De två första orden i texten fäster direkt läsarens uppmärksamhet på det som sägs. Gud talade sitt ord in i ett historiskt sammanhang, och han riktade sig till Mika.

❓ Vilka handlade det om?

Vid den här tidpunkten i historien var Guds folk uppdelat i två riken – Israel i norr, med Samaria som huvudstad, och Juda i söder, med Jerusalem som huvudstad.

❓ Vilka ska lyssna och varför (v. 2)?

Domen kommer

Läs Mika 1:3–7.

❓ Vad ska Gud göra och varför (v. 3, 5, 7)?

Guds folk har valt att tillbe någon annan: sina "avgudar" (v. 7). Det är avgudadyrkan när man ger sin yttersta lojalitet och kärlek till ett föremål för tillbedjan som inte är den levande Guden. Föremålet kan till exempel vara rikedom, inflytande, romantik, makt, bekräftelse eller bekvämlighet. Gud lovar att deras "otuktsgåvor ska brännas upp i eld", för de har skaffat dem genom "otuktslön" (v. 7). En del av deras avgudadyrkan kretsar alltså kring rikedom. Mika använder också metaforen prostitution. Konsekvenserna av folkets rikedomscentrerade avgudadyrkan är orättvisa och exploatering.

Vi bör se Guds godhet i domen när han krossar folkets avgudar och för bort dem i fångenskap (se v. 16). Varför då? Jo, precis som en kärleksfull pappa ingriper om han ser sina barn göra saker som skadar dem,

låter inte Gud sitt folk fortsätta att tillbe det som kommer att leda till deras undergång.

Jesus kommer

Läs Mika 1:8–16.

I vers 10–12 beskriver Mika den assyriska arméns väg. Det här är platser som kung Sanherib (erövraren i vers 15) kommer till när de invaderar landet.

❓ Hur reagerar Mika på Guds anklagelse mot folket och den kommande domen (v. 8)?

Hela den här bilden av dom över avgudadyrkan är starkt förknippad med skam, nakenhet och blottande (v. 6, 11, 16). Mika ger uttryck för upplevelsen – men han kan inte ta bort den från folket (v. 8–9). Det är bara Gud som kan göra det, han som skulle bli en människa som sa: "Jag ska bli naken så att du kan bli klädd i min rättfärdighet. Jag ska stötas bort så att du kan tas emot. Jag ska bli oren och besmittad av din avgudadyrkan."

▼ Tillämpa

❓ På hur stort allvar tar du din avgudadyrkan? Är du tacksam mot Herren när han visar dig dina avgudar och hur du tillber dem, hur smärtsamt det än kan vara?

❓ Hur kan det hjälpa oss att sätta större värde på vad Jesus kom till jorden för att göra, om vi förstår konsekvenserna av vår avgudadyrkan?

Problemet med förtryck

Hälsovarning: Mikas bok ruskar om oss och får oss därför att må dåligt. Men efter en svår diagnos följer ofta ett botemedel. I kapitel 2 får vi på både och.

Läs Mika 2:1–11.

Hur skulle du ha känt dig om du hade läst det här på Mikas tid och var ...

- rik
- fattig?

Lagligt bedrägeri

- ❓ *Vad är det för saker som händer bland Guds folk (v. 2, 8–10)?*

Det här var förtryck – och det var lagligt. I gamla tider var det tillåtet enligt lagen att ta en persons åker (eller mantel eller hus) om denne inte betalade tillbaka ett lån. Därför står det i vers 1 att förtrycket skedde mitt på ljusa dagen. Det var lagligt. Men det var ändå orätt.

Inte längre

- ❓ *Vad ska Gud göra åt det (v. 3–4)?*

Vers 5 syftar troligen på tiden efter fångenskapen. Gud ska föra tillbaka sitt folk till sitt land, men de ska inte längre kunna glädja sig åt det välstånd de hade innan fångenskapen. Rika förtryckare ska bli hänade (v. 4).

- ❓ *Hur reagerar eliten och deras profeter när folk som Mika talar öppet om förtrycket (v. 6, 11)?*

▼ Tillämpa

Om du är rik (och bor du i västvärlden och inte är fattig gäller det dig) är det här tuft att läsa. Vi måste komma till insikt om att allt vi har, det har vi på bekostnad av att någon annan saknar de förmånerna. Den fria marknadens "osynliga hand" är 65

inte Guds hand. Gud strävar efter rättvisa, inte efter att vi ska vara lyckliga. Därför måste vi inse att Gud vill att vi funderar på om vi använder våra tillgångar till att skaffa oss ett bekvämt liv och goda möjligheter – medan andra varken har det ena eller det andra – eller om vi använder dem ödmjukt till att vara gästfria och generösa.

- ❓ *Hur blir du utmanad av det här? På vilka områden skulle du helst vilja slippa höra det?*

En hjord på bete

Läs Mika 2:12–13.

Världen har ingen makt över den som är kristen. Vad den tycker har inget inflytande över honom eller henne. Om ingenting i världen kan göra mig rättfärdig eller rädda mig, så finns det ingenting i världen som jag måste ha, och som därför har makt över mig.

- ❓ *Vad ska hända efter domen mot förtryckarna (v. 12)?*

En herde som ska samla sitt folk är på väg. Han ska bryta sig genom orättvisans portar och leda de förtryckta mot en ny dag som gryr. Han ska kalla sig den gode Herden, och han lovar att de sista ska bli de första och att de förtryckta ska släppas fria. Han var radikal – och därför avvisades han av de själviska, de högmodiga och förtryckarna. Men när han avvisades skaffade han frihet och hopp åt de förtryckta – och fantastiskt nog också åt förtryckarna.

- ❓ *Vill du leva som honom i dag och använda det du har till glädje för andra? Eller vill du mot hans vilja och på andras bekostnad använda det du har till glädje för dig själv?*

Problemet med makt

I Mika 1 såg vi att orättvisa har sin grund i avgudadyrkan. I kapitel 2 såg vi att avgudadyrkan leder till förtryck. I kapitel 3 ska vi se hur förtryck som beror på avgudadyrkan leder till maktmissbruk.

Alla har makt, och somliga har stor makt. Den är en gåva från Gud, och hans folk är kallade att använda den till att göra gott. Makt är inte syndigt i sig, däremot är maktmissbruk det.

Men det här folket har sparat ur ...

Läs Mika 3:1–12.

Maktmissbruk

- ❓ *Hur använder de politiska och juridiska ledarna sin makt (v. 9–11)?*
- ❓ *Hur använder de religiösa ledarna sin makt (v. 5, 11)?*

Vi kan definiera maktmissbruk som att ta emot det inflytande som Gud har gett oss för det gemensamma bästa och utnyttja det mot andra för att skaffa egna fördelar.

Stormakten på den tiden – Assyrien under kung Sanherib – brukade flå huden av sina tillfångatagna fiender medan de fortfarande var vid liv. I vers 2 säger Gud alltså till Israels ledare: Ni är ledare för mitt folk, men ni behandlar faktiskt inte folket bättre än vad era fiender gör.

- ❓ *Hur ska Gud svara (v. 4, 6–7)?*

När ledarna hamnar i kris ska Gud inte lyssna på dem som inte lyssnade på de marginaliserade, och han ska inte vägleda dem som struntade i hans riktlinjer.

Rätt använd makt

- ❓ *På vilket sätt är Mika annorlunda (v. 8)?*

Profeten Jesaja var samtida med Mika.

Läs Jesaja 1:17.

- ❓ *Hur ser det ut när makt används på rätt sätt?*

Här är tre aspekter av rätt använd makt:

1. Den tystar inte ner lögnen utan avslöjar den, också i det egna livet. Det krävs styrka för att erkänna sina svagheter.
2. Den söker andras bästa. Makt som används på rätt sätt är beredd till personliga uppoffringar för andras skull. Den vägrar offra andra för egen vinning.
3. Den leder till blomstring. Det betyder oerhört mycket om makten används rätt, för hur den används innebär antingen blomstring eller undergång – uppbyggelse eller förstörelse.

Läs Markusevangeliet 10:42–45.

- ❓ *Hur använde Jesus sin makt?*
- ❓ *Jesus pekar på sig själv inte bara för att påminna om hur vi blir räddade. Vad vill han dessutom att hans folk ska göra (v. 42–44)?*

▼ Tillämpa

Vi har alla makt. Alla privilegier vi har bygger på maktutövning – antingen vår egen eller andras före oss. Tänk nu på ditt jobb, området där du bor och dina relationer med familj och vänner.

- ❓ *Vad har du för makt? Hur använder du den? Är det något som behöver förändras?*